

Güvenli dış ticaret

• 18.09.2012

UZMAN GÖRÜŞÜ

Güvenli dış ticaret sağlam bir ödeme yönteminin tercih edilmesiyle başlar. Dış ticarete kullanılan dört ödeme yöntemi vardır. Bunlar; Peşin ödeme, alıcı önce mal bedelini öder, sonra malı alır, alıcının riski yüksektir. Risk, banka garantisi veya akreditif ile bertaraf edilebilir. Mal mukabili, satıcı önce malı gönderir, parayı sonra alır, satıcının riski yüksektir. Risk, banka garantisi, akreditif, ihracat sigortası veya gayrikabili rücu faktoring ile bertaraf edilebilir. Vesaik mukabili, satıcı önce malı gönderir, malı temsil eden belgeleri bir bankaya tahsile verir, banka parayı tahsil ederse satıcıya öder. Satıcı için risk; (1)Alıcı belgeleri almak için bankasına müracaat etmeyebilir, satıcı malı geri getirmek, başka alıcı bulmak veya terketmek zorunda kalabilir, (2)Alıcı, poliçe kabul edip belgeleri ve malı aldığı halde vadesinde poliçe bedelini ödemeyebilir, (3)Tahsil bankası basiretli davranmayıp ödeme/kabul almadığı halde belgeleri alıcıya teslim edebilir. Alıcı için risk; (1) Belgeler ithalat için uygun olmayabilir, (2) Gönderilen mal sözleşmeye uygun olmayabilir, (3) Mal eksik yüklenmiş olabilir. Riski azaltmak için tarafların birbirini tanıması ve tahsil işini yapacak olan bankaların istihbaratını yaptırmaları gerekir. Satıcı sağlam ve güvenilir bir bankanın standby, aval veya garantisini alarak vesaik mukabili işlemlerini güvenceli hale getirebilir. Akreditif, alıcının bankası satıcıya şartlı bir ödeme taahhüdü(akreditif) gönderir, satıcı, yükleme yaptıktan sonra şartlara uygun belgeleri bankaya ibraz eder ve parasını alır. Ödeme ve belgeler için banka güvencesi vardır. Mevcut durumda basit ve ucuz olduğu için ülkemizde çoğunlukla ithalatta peşin, ihracatta mal mukabili kullanılmaktadır, bu riskli bir durumdur, bunun yerine çift taraflı banka güvencesi sağlayan akreditifi kullanmak gerekir. Akreditif ve vesaik mukabilinde banka da çok önemlidir, mutlaka güvenilir ve basiretli bir bankayı tercih etmek gerekir. Sonuçta, KOBT' lerin kendilerini dış ticaret dünyasındaki tehlikelerden korumaları için uluslararası kural, teslim ve ödeme tekniklerini bilmeleri, uzman kişilerden faydalanmaları, ihtiyaçlarına uygun teslim ve ödeme yöntemlerini sözleşmelerine yazmaları ve itibarı yüksek profesyonel bankaları kullanmaları gerektiğini hiçbir zaman hatırdan çıkarmamaları gerekir. Tevekkelin gemisi batmaz - bir atasözü

Abdurrahman Özalp

TEB Dış Ticaret Merkezleri Danışmanı ICC Bankacılık Komisyon Üyesi DOCDEX Expert